

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 18C/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115200526
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Zdenka Zamecová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2115200526.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou Zdenkou Zamecovou v právnej veci navrhovateľa: Qantum Credit, a.s., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpený: PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 36 668 745 proti odporcovi: W. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, XXX XX W., prechodne bytom O. XX, XXX XX W., o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 15.1.2015 domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 248,95 eur, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 248,95 eur od 26.1.2012 do zaplatenia z titulu zmluvnej pokuty.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, najmä Zmluvou o pripojení Fix zo dňa 26.5.2011, dodatkom k zmluve, prílohou k zmluve o pripojení, všeobecnými zmluvnými podmienkami poskytovania služieb v spoločnosti Slovak Telekom, a.s., faktúrou z č.l. 6, zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2013, obsahom celého spisového materiálu, keď pojednával v neprítomnosti zástupcu navrhovateľa, ktorý svoju neúčasť na pojednávaní písomne ospravedlnil a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Odporca pohľadávku navrhovateľa uznal, vyjadril sa, že uzatvoril s právnym predchodcom navrhovateľa zmluvu, podmienky ktorej porušil tým, že si nedobíjal kredit po určenú dobu viazanosti, a to z dôvodu, že nemal na dobíjanie finančné prostriedky, nakoľko bol bez zamestnania.

Zo zmluvy o pripojení zo dňa 26.5.2011 v spojení s dodatkom k zmluve vyplýva, že odporca požiadal o poskytovanie telekomunikačných služieb zo strany navrhovateľa - účastnícky program Fix 12. Navrhovateľ pri uzavretí dodatku k zmluve aktivoval uvedený program s dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 248,95 eur, pri výške ktorej zohľadnil výhody poskytnuté odporcovi, ako aj výšku mesačného poplatku za službu, ktorú sa odporca zaviazal platiť počas dohodnutej doby zmluvnej viazanosti. Navrhovateľ svoju zmluvnú povinnosť plnil riadne a včas, riadne službu fakturoval, preto mu vznikol nárok na úhradu faktúry. Keďže odporca zmluvu porušil tým, že si nedobíjal zmluvne dohodnutý kredit, v dôsledku čoho bol deaktivovaný, vznikol navrhovateľovi nárok na zmluvnú pokutu.

Z predloženej faktúry súd zistil, že odporca napriek splatnosti faktúry dňa 25.1.2012 túto neuhradil navrhovateľovi, ktorá faktúra bola vystavená na uhradenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 eur.

Podľa ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Podľa ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa ustanovenia § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné, ods. 3 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. v platnom znení zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa, ods. 2 podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa ustanovenia § 42 ods.1 písm. a) z. č. 610/2003 Z.z. podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Žalovaná suma 248,95 eur predstavuje zmluvnú pokutu dohodnutú účastníkmi v dodatku v uzatvorenej zmluve.

Súd videl nesúlad so zákonom v dohodnutej zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta je stanovená paušálnou sumou a nemení sa v závislosti od dĺžky doby zostávajúcej do skončenia doby viazanosti. Jej suma je rovnaká bez ohľadu na to, či spotrebiteľ nezaplatil mobilnému operátorovi ani jednu platbu za poskytnuté služby, alebo či platil za poskytnuté služby riadne a včas po dobu napr. 23 mesiacov z celkových 24 mesiacov. V jednom i druhom prípade je spotrebiteľ vždy povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Navrhovateľ dobu riadneho platenia za poskytnuté služby pri uplatňovaní nárokov na zaplatenie zmluvných pokút žiadnym spôsobom nezohľadňuje a ani vo svojom návrhu žiadnym spôsobom nezdôvodnil uplatnenie zmluvných pokút, pričom preukázal uzatvorenie len jedného Dodatku k Zmluve o pripojení, v ktorom bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 248,95 eur. Podľa názoru súdu, zmluvná pokuta tak, ako bola medzi účastníkmi dohodnutá, teda bez závislosti jej výšky od doby

riadneho a včasného plnenia si povinností odporcu (ako aj každého iného spotrebiteľa), spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je teda neprijateľnou podmienkou, pričom táto je zo zákona neplatná. Na základe neplatnej zmluvnej podmienky nebolo možné v tejto časti priznať navrhovateľovi plnenie a návrhu vyhovieť. Preto súd žalobu v časti zaplata zmluvnej pokuty s príslušenstvom zamietol.

Pri svojom rozhodovaní súd zohľadnil tiež skutočnosť, že v obdobnom prípade (čo do podmienok uloženia zmluvnej pokuty) rozhodovali už iné súdy, napr. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod spisovou značkou sp. zn. 4C 163/2011 (kde na samostatné konanie bol vylúčený práve nárok na zaplata zmluvnej pokuty), pričom návrh na zaplata zmluvnej pokuty bol zamietnutý. Prvostupňové rozhodnutie bolo následne potvrdené Krajským súdom v Prešove. Krajský súd v Prešove sa vo svojom rozhodnutí zaoberal otázkou, aký dôsledok vyplýva pre navrhovateľa zo skutočnosti, že určitá zmluvná podmienka (v danom prípade dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty) bola v inom konaní právoplatne vyhlásená za neprijateľnú a bol toho názoru, že ak si dodávateľ používanie problémovej klauzuly neobháji, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Krajský súd pritom odkázal na ďalšie konania, v ktorých bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, okrem iných konania vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/23/2010 a 17C 112/2010. Súd má za to, že by bolo v príkrom rozpore s princípom právnej istoty, aby súdy v rámci jednej republiky v obdobných veciach (o nárokoch uplatnených na tých istých skutkových základoch) rozhodovali rôzne, a to je ďalší podstatný dôvod, pre ktorý nebolo možné (v zmysle ustanovenia § 53a O.s.p.) návrhu v časti týkajúcej sa zmluvných pokút spolu s príslušenstvom vyhovieť.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd v konaní prevažne úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu, že tento si náhradu trov konania neuplatnil.

Súd sa prioritne zaoberal hodnotením a preskúmaním (spotrebiteľskej) zmluvy ktorú uzavrela žalovaná s právnym predchodcom žalobcu (spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s.), a to z pohľadu aplikácie spotrebiteľského práva, a dospel k záveru, že záväzok žalovanej (ako spotrebiteľky) zaplatiť právnemu predchodcovi žalobcu zmluvnú pokutu -v súvislosti zo zmluvou o pripojení a dodatkom k nej vo výške 7.500,- Sk / 248,95 eur, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a ako taký je tieto záväzky neplatný. Pokiaľ by totiž súd vyhovel žalobe na zaplata zmluvnej pokuty, bol by porušený princíp proporcionality uplatňovaný v súkromnom práve, navyše by došlo k porušeniu zákona, nakoľko podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok; miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ (s účinnosťou od 1.1.2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka). Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je aj sankciou pri neplnení zmluvných povinností. V danom prípade poskytovateľ služby ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené (formulár) a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu nijakým spôsobom ovplyvniť (nie je pritom rozhodujúce a právne relevantné aký typ mobilného telefónneho prístroja si účastník objedná, na čo poukazuje vo svojom vyjadrení žalobca!). To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú poskytovateľ služby žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva účastníkovi pri porušení podmienok do konca doby viazanosti. Tu môže nastať prípad kedy k porušeniu zmluvných podmienok zo strany účastníka dôjde v poslednom mesiaci viazanosti, pričom poskytovateľ služby si voči nemu uplatní zmluvnú pokutu v plnej výške, rovnako, ako voči účastníkovi, ktorý porušil zmluvné podmienky napr. po dvoch mesiacoch od začiatku zmluvného vzťahu - podmienky, za akých poskytovateľ služby dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách preto poškodzujú účastníka / spotrebiteľa. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájitelná aj preto, že podľa zmluvných dojednaní nárok žalobcu na náhradu škody prevyšujúcu zmluvnú pokutu nezaniká. Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, a bolo by v rozpore so zameraním Smernice keby bol pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránený

a druhý nie; rozhodujúce potom je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Ustanovenie článku 4, ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností, čo sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať, a úroveň jeho znalosti. Cieľ článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť len ak súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh. Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7, ods. 1 Smernice: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“). Riešením by nebolo ani konštatovanie len čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, bolo by obtiažne určiť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila účel pre dodávateľa a zároveň nepoškodzovala spotrebiteľa. Poskytovateľa služby by podľa názoru súdu navyše neodradilo takéto rozhodnutie, pretože zmluvná pokuta by bola len sporadicky zmoderovaná (§ 545a Občianskeho zákonníka), preda sa by ale zostala, a aj naďalej by neprimerane regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov - aj takýto význam má oprávnenie súdu postupovať podľa § 153, ods. 3 a ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, a rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve bez návrhu účastníka. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru že zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute ako neprimeranej zmluvnej podmienke je neplatné, a potom z neplatnej zmluvnej podmienky nemohlo vzniknúť žalobcovi (jeho právnomu predchodcovi) právo na plnenie (a žalovanej povinnosť plniť), preto súd nárok žalobcu z titulu uplatňovanej zmluvnej pokuty zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15. dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave.

Náležitosti odvolania (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.) : z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované. Odvolanie s prípadnými prílohami treba predložiť trojmo.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, možno sa jej splnenia domáhať podaním návrhu na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.